

Telegraful

Organ național-bisericesc

Nr. 6

Procuratura de stat

(Of.)

Str. Schewis

Loco

Abonamentul:

Un an 80 Lei. — Șase luni 40 Lei.

Trei luni 20 Lei.

Ziarul apare Marția și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoală

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Vorbirea

rostită de P. S. Sa Arhiepiscopul Dr. Ilarion Pușcariu în 3/16 Octomvrie 1921 în catedrala Sibiului la hirotonirea Sa întru arhiepiscop

Inalt Preasfințite Domnule Arhiepiscop și Mitropolit!

Preasfințiți Părinți Episcopi!

Onorat și distins public!

Iubiți frați în Domnul nostru Isus Hristos!

În baza concluzului Preasfințitului sinod episcopesc al provinciei noastre mitropolitane, săvârșitu-s'a astăzi cu ajutorul lui Dumnezeu hirotonirea mea întru arhiepiscop prin Inalt Preasfinția Sa Domnul Arhiepiscop și Mitropolit Dr. Nicolae Bălan cu conlucrarea Preasfințiilor Domni Episcopi: Ioan Pap, al Aradului, Dr. Iosif Badescu al Caransebeșului și Roman Ciorogariu al Orăzii-Mari.

Actul acesta este de mare însemnătate nu atât pentru umilita persoană mea, cât mai mult din punct de vedere bisericesc. S'a convenit ca Arhiepiscopia și Mitropolia noastră, lipsită până astăzi de un personal superior suficient în jurul său, care să-i ridice vaza și autoritatea ca unei Mitropolii de rangul întâiu, atât după numărul credincioșilor, ce cuprinde ea cât și după însemnătatea ei istorică, să țină pași și în dezvoltarea sa din afară cu nimbul și strălucirea sa în rândul celorlalte Mitropolii prin o instituțiune nouă a promovării vicarului Arhiepiscopesc la rangul de arhiepiscop.

Nu este lucrul întâmplării, că după crearea acestei instituțiuni nouă întâia oară chiar eu să fiu împărțit cu acest dar al arhieriei prin Preasfințita lucrare a Preasfințiilor noștri arhieriei. Încă înainte cu 21 de ani a fost luată în socotință promovarea persoanei mele de arhiepiscop, și sinodul arhidiecezan m'a și ales de atare rămânând ca să urmeze însași hirotonirea de arhiepiscop. Împrejurările din afară însă și cauze din lăuntru au adus cu sine amânarea îndelungată a realizării acestei hotărâri, — până ce astăzi brava armată română în frunte cu viteazul rege Maiestatea Sa Ferdinand I, ne a câștigat eliberarea țării noastre și până ce în scaunul Mitropoliei noastre s'a întronat dreapta judecată, buna înțelegere iubirea creștinească, calmul vieții și nepreocuparea.

Am atins aci acestea pe scurt ca să fie știut, că actul sfințirii mele de arhiepiscop s'a făcut cu consimțământul și a sinodului nostru arhidiecezan.

Mulțumesc dară înainte de toate Prea bunului Dumnezeu, că și acum când mă apropiu de anul al 80-lea a vârstei mele m'a în vrednicit să primesc darul arhieriei.

Mă voiu sili, după modestele mele puteri să port cu vrednicie această înaltă dignitate ierarhică, având pururea înaintea ochilor cuvintele apostolului Pavel către Timoteiu:

«Nu fi nebăgător de seamă de darul ce este întru tine, care Ți-s'a dat prin prorocie cu punerea mâinilor preoției. De acestea să gândești, întru acestea fi, ca procopsala ta să fie arătată întru toate. Păzește-te pe tine și învățătura și rămâi întru acestea; că aceasta făcând și pe tine te vei mântui, și pe ceice te vor asculta» (ep. I cap. IV vers 14—16).

Ca creștin și preot am ținut cu tărie la cele trei virtuți evanghelice: credință, dragoste și nădejdea, de care am fost condus și adăpostit totdeauna ca de niște anghire tari în noianul vieții. Credința neclătită în bunul Dumnezeu m'a întărit sufletește și de câteori am fost amenințat de ispitele vieții, un duh stăpânitor de sine-mi m'a întărit și m'a îndrumat ca în toate împrejurările și bune, și mai puțin favoritoare să fiu mulțumit și împăcat cu soarta mea.

După explicarea lui Simeon, arhiepiscopul Tesalonicului, cele trei răuri desemnate pe covorul, pe care am călcat astăzi, simbolizează darul învățaturii despre credință, dragoste și nădejde, de care să fie chemat și adăpat un arhiepiscop, ca dintr'un izvor curat și limpede; iară vulturul desemnat pe covor însemnează înălțimea învățăturilor evanghelice, la care trebuie să stea un arhiepiscop.

După sfânta tradiție a bisericii ortodoxe tot vulturul servește ca o emblemă a sf. apostol și evanghelist Ioan, care în scrierile și evanghelia sa, se avântă la idei înalte despre Dumnezeirea Domnului nostru Isus Hristos, precum nici unul dintre ceilalți evangheliști nu au făcut. Credința tare în Dumnezeirea lui Hristos, pe care eu astăzi cu fermitate am mărturisit-o înaintea bisericii, este temelul religiei creștine. Fiindcă vulturul între paseri atinge în sborul său regiuni înalte, de aceea și sublimitatea științei teologice ce trebuie să aibă un episcop, se aseamănă cu avântul și înălțimea la care se ridică vulturul.

Programul mai amănunțit al activității mele în viitor este însuși trecutul meu. În lucrările mele voi fi corect — ferindu-mă de orice volnicie; mă voiu nizuî ca și până acum să fiu cu dragoste și în armonie deplină cu Inalt Preasfințitul Domn Arhi-

episcop și Mitropolit. observând cu rigoare linia de conduită și de competență, ce mi se va desemna.

Faptele și întâmplările în decurs de 52 de ani ai activității mele, atât publice cât și private, trec astăzi înaintea ochilor mei sufletești ca prin un caleidoscop. Au fost momente însemnate în luptele date pentru binele bisericii și progresul moral și cultural în împrejurări critice din punct de vedere politic și național. Nădejdea spre mai bine nu ne-a părăsit. Dumnezeu a auzit rugăciunea noastră, căci ce am cerut a fost după dreptate și de aceea ne-a și răsplătit cu prisosință.

Dacă după puterile mele și după pozițiunea mea socială am fost și eu un muncitor sânguinos întru promovarea binelui obștesc, întărirea bisericii, îndreptarea moravurilor, sporirea instituțiilor culturale și filantropice, în sânul poporului nostru român, aceasta a fost o datorință izvorâtă din simțul moral, ce m'a stăpânit totdeauna și dacă poate fi vorba de merite ce mi-am câștigat prin activitatea mea, pentru care m'am făcut vrednic de treapta arhierescă, numai așa trebuie înțelese acele merite ca împlinirea datorințelor mele.

Că actul hirotonirii s'a putut face acum în toată libertatea cu observarea canoanelor și a dreptului bisericesc, avem de-a mulțami Maiestății Sale regelui nostru, care prin înțelepciunea și vitejia Sa în fruntea armatei române cu arma în mână a eliberat țara și pe noi de jugul străin. Să urăm dară cu toții: Trăiască Maiestatea Sa, regele nostru Ferdinand II! Trăiască regina noastră Maria și întreaga strălucita dinastie!

Darul arhieresc primit astăzi îl privesc ca o grație Dumnezească și ca un act de bunăvoință arătată mie din partea Inalt Preasfinției Sale Domnului Arhiepiscop și Mitropolit Dr. Nicolae Bălan și a Preasfințitului Sinod episcopesc.

Mulțumesc dară Provedinței divine pentru acest dar Dumnezeesc invocat prin rugăciunile Preasfințiilor arhieriei. Mulțumesc Preasfințitului Sinod arhieresc, care m'a socotit vrednic de înalta treaptă a arhieriei și a hotărât promovarea în aceasta dignitate, primindu-mă și pre mine în rândul sfatului arhiericilor.

Mulțumesc Inalt Preasfințitului nostru Domn Arhiepiscop și Mitropolit. Mulțumesc Preasfințiilor arhieriei, care au conlucrat la actul hirotonirii mele și rog pe bunul Dumnezeu pentru îndelunga viață, sănătate și fericire a Preasfințiilor lor, întru mulți ani spre binele și salutea bisericii noastre.

Cu multă bucurie observ, că hironia mea de arhieru s'a săvârșit sub ochii și în prezența unui public distins și numărös, — ceea ce iar îmi servește de nouă dovadă a dragostei și simpatiei față de mine ce mi-o arată și la această ocaziune. Eu vă mulțumesc din adâncul inimii mele pentru această manifestațiune; în deosebi mulțumesc Domnilor deputați congresuali, cu cari suntem chemați la conlucrare și Vă rog să-mi păstrați și pentru viitor dragostea și simpatia, ca prin noi și prin faptele noastre să fie preamărit numele lui Dumnezeu, Amin.

Sfântul sinod al sfintei biserici Autocefale ortodoxe române a fost convocat pe ziua de Joi 10 Noemvrie 1921 în sesiune ordinară de toamnă.

Scoalele confesionale. In consiliul de miniștri, ținut în seara de 3 l. c. sub președinția dlui general Averescu, s'a discutat chestiunea statificării școalelor confesionale. Dl ministru O. Goga a făcut un expozeu asupra chestiunii acesteia. Guvernul, cum arată ministrul, n'are încă date îndestulătoare pentru a rezolvi această problemă. Este necesară instituirea unei comisiuni, care sub conducerea miniștrilor de culte și instrucție să elaboreze un proiect de lege.

Detronată. A lunarea națională din Budapesta în ședința sa de Joi 3 Noemvrie 1921, pentru a înconjura primejdia ce amenință existența Ungariei, a votat legea prin care dinastia habsburgică este detronată în Ungaria.

Dinastia habsburgilor s'a întemeiat în secolul al 13-lea prin *Rudolf I.* născut în anul 1218. Tocmai după șapte sute de ani, în 1918, s'a produs marea catastrofă: prăbușirea monarhiei habsburgilor, cari, mai ales în ultimele decenii ale domniei lor, s'au opus curentelor democratice și au cultivat neînțelegerile între popoarele monarhiei.

Congresul național-bisericesc

Ședința V

ținută la 6/19 Octomvrie 1921.

Președinte: Mitropolitul. Notar: Petru E. Papp. Ședința s'a deschis la ora 9 a. m. Deputatul Dr. Aurel Lazăr face următoarea propunere:

Congresul național bisericesc, dorind a-și preciza punctul de vedere în chestia concordatului ce statul român intenționează să-l încheie cu curia papală din Roma, invită comisiunea organizatoare să elaboreze și să înainteze congresului proiect de rezoluțiune.

Propunerea se transpune comisiunii organizatoare.

La ordinea zilei: comisiunea bisericească. Raportorul Dr. Ioan Marghita prezintă actul consistorului mitropolitan Nr. 305/921 privitor la salarizarea preoțimii.

După o discuțiune meritorică mai lungă, la care iau parte mai mulți deputați, se enunță următorul concluz:

Congresul național bisericesc ia cu aprobare act despre raportul consistorului mitropolitan, iar în ceea ce privește salariile roagă consistorul mitropolitan să intervină la guvern pentru urcarea salariilor preoțești.

Soluțiunea aceasta se admite numai ca o soluție adhoc în actuala situație de tranziție, până ce biserica noastră autonomă va ajunge cu ajutorul statului în situația de a putea retribui din mijloacele proprii clerul și întreg personalul aflător în serviciul bisericii.

Consistorul mitropolitan este invitat să susțină în aceste direcții tratativele cu factorii de cădere ai statului. —

Aceeași comisie prin raportorul Dr. Vasile Saftu, cu privire la «Sentinela» cartea de cântări bisericești a părintelui Terenție Bugariu, face iar congresul primește următoarea propunere:

Congresul regretă dar nu poate satisface cererea părintelui Terenție Bugariu, pentru că nu se ocupă cu editura de cărți.

Acelaș raportor, în legătură cu cererea preotului T. Bugariu, cu privire la a doua căsătorie, prezintă următoarea propunere:

Congresul având în vedere nenorocita soarte a preoților văduvi, având în vedere interesele sfintei noastre biserici, ale neamului și ale patriei noastre, dorește și roagă sfântul Sinod al bisericii autocefale române ortodoxe să dea cât mai grabnic o soluție favorabilă căsătoriei a doua a preoților.

Consistorul mitropolitan să comunice Sf. sinod această hotărâre a congresului.

P. S. Sa R. Ciorogariu face contra-propunerea următoare:

Actul preotului T. Bugariu se transpune sinodului episcopesc spre competență rezolvare.

În discuția acestei chestii iau parte deputații: G. Bogdan Duică, Dr. Lazăr Popovici, Dr. N. Comșa, după care punându-se la vot propunerile de mai sus:

Congresul primește contra-propunerea P. S. Sale Dlui Episcop R. Ciorogariu.

Ședința VI

ținută la 6/19 Octomvrie 1921.

Președinte: Mitropolitul. Notar: Dr. Ioan Radu. Ședința se deschide la ora 4 d. a.

La ordinea zilei urmează comisiunea organizatoare. Raportorul aceleia, deputatul Dr. Mihail Gropșianu, referență petiția mai multor deputați adresată congresului și înregistrată în protocolul de exhibite sub Nr. 37 în chestiunea reînființării episcopiei din Timișoara. După ce arată fazele prin care a trecut chestiunea episcopiei din Timișoara, în conformitate cu concluziile congresuale anterioare, în numele comisiunii face următoarea propunere:

Consistorul mitropolitan în sensul punctului ultim al concludului congresual Nr. 67 din 1909 este îndatorat să întreprindă pașii necesari pentru inactivarea și a episcopiei din Timișoara. Consistorul mitropolitan este totodată obligat a exmite imediat un delegat al său, care în vederea constituirii sinodului eparhial să a-rondeze cercurile electorale, să îndeplinească alegerile și să convoace sinodul eparhial, care în conformitate cu dispozițiile Statutului organic va avea să aleagă pe noul episcop și pe asessorii consistoriali.

Paralel cu aceasta consistorul mitropolitan este invitat a interveni la înaltul guvern pentru recunoașterea și inarticularea în lege și a episcopiei din Timișoara —

Deputatul Dr. G. Dobrin atrage atențiunea congresului asupra remonstrațiunii, pe care consistorul din Caransebeș a înaintat-o consistorului mitropolitan în contra înființării episcopiei din Timișoara. Crede că înainte de a se rezolva această remonstrațiune nu se poate decide inactivarea episcopiei din chestiune. Până atunci să se institue un consistor cu sediul în Timișoara, care să pregătească lucrările și care să stea sub jurisdicțiunea episcopului din Caransebeș.

Deputatul Em. Ungureanu spune că înființarea episcopiei din Timișoara este definitiv decisă prin concluziile congresuale anterioare; e fixat chiar și teritoriul noii eparhii. Remonstrațiune aici nu mai are loc, ci are să urmeze executarea hotărârilor luate după ce s'au înlăturat toate pedecile.

Deputatul Dr. V. Braniște își exprimă temerea asupra oportunității timpului de față pentru înființarea episcopiei din Timișoara.

P. S. Sa părintele episcop Ioan I. Papp din Arad declară că a subscris cel dintâi în petiția dată pentru reînființarea episcopiei, dar nu-și poate da învoirea la instituirea unui consistor în Timișoara sub jurisdicțiunea episcopului din Caransebeș.

P. S. Sa părintele episcop Dr. Iosif Tr. Bădescu din Caransebeș declară că nu e în contra înființării episcopiei din Timișoara, dar ține să accentueze că prin alăturarea protopresbiteratelor Buziaș și Vârșeț la noua eparhie, sub raport cultural eparhia Caransebeșului se slăbește foarte mult.

Mai vorbesc la chestiune deputații: Dr. I. Lupaș, Lazar Triteanu, Dr. Aurel Vlad, Dr. A. Lazar și P. S. Sa părintele episcop Roman Ciorogariu.

După ce comisiunea își adaptează propunerea vederilor cristalizate în cursul desbaterilor, congresul cu unanimitatea voturilor enunță următorul concluz:

Consistorul mitropolitan în sensul punctului ultim al concludului congresual Nr. 67 din 1909 este îndatorat să întreprindă pașii necesari pentru inactivarea și a episcopiei din Timișoara.

Consistorul mitropolitan este totodată obligat a exmite imediat un delegat al său, care în vederea constituirii sinodului eparhial, să a-rondeze cercurile electorale, să îndeplinească alegerile și să convoace sinodul eparhial, care în conformitate cu dispozițiunile Statutului organic va avea să aleagă pe noul episcop și pe asessorii consistoriali.

Paralel cu acestea consistorul mitropolitan este invitat a interveni la înaltul guvern pentru recunoașterea și inarticularea în lege și a episcopiei din Timișoara.

În ce privește jurisdicțiunea spirituală, până la sfîntirea și instalarea noului episcop, rămâne să decidă Preasfințitul sinod episcopesc al provinciei noastre mitropolitane.

În cele administrative se susține starea actuală, iar după alegerea și constituirea consistorului eparhial din Timișoara, jurisdicțiunea administrativă asupra teritoriului care formează noua eparhie, trece asupra acestuia. —

Acelaș raportor la comisiunii organizatoare prezintă actul consistorului mitropolitan de dto 19 August a. c. Nr. 150 M. privitor la schimbarea cercului IV Jebel din eparhia Caransebeșului. La propunerea comisiunii se enunță ca concluz:

Cercul electoral IV din eparhia Caransebeșului primește numirea Buziaș, având ca centru comuna bisericească Buziaș.

La ordinea zilei raportul comisiunii școlare. Raportorul acesteia Dr. Sextil Pușcariu, referență actul consistorului mitropolitan din 28 Septemvrie a. c. Nr. 278 M. Raportorul face un expozeu clar și obiectiv al chestiunii privitor la situațiunea școalelor confesionale, examinând situația lor sub raport bisericesc, școlar și național.

În urma acestora prezentează următorul proiect de rezoluție:

1. Congresul național-bisericesc menține indiscutabilul drept de a-și întreține și întemeia școli confesionale.

2. Congresul național-bisericesc este de convingere că susținerea școalelor confesionale ortodoxe române servește azi ca și în trecut interesele vitale ale neamului românesc, deci și ale statului român.

3. De aceea biserica contează la sprijinul material al statului pentru menținerea mai de parte de școli confesionale.

4. Spre a se putea studia temeinic, în întregul complex de probleme în raportul dintre stat și biserică, guvernul va fi rugat să îndrume o anchetă, la care reprezentanții săi vor discuta cu delegați ai bisericii. Până la rezolvirea definitivă a chestiunii, guvernul va fi rugat să pună la dispoziția bisericii cu putere retroactivă dela 1 Octomvrie 1920 mijloacele materiale necesare, pentru ca corpul didactic al școlilor confesionale să fie retribuit întocmai ca cel dela școlile statului.

5. Congresul național-bisericesc autorizează consistorul mitropolitan a întreprinde pașii trebuincioși în sensul acestor hotărâri congresuale, pentru armonică conlucrare a bisericii cu statul în soluționarea chestiei școlilor confesionale. —

Intrându-se în desbaterea specială ia cuvântul deputatul G. Bogdan-Duică și după un discurs mai lung bazat pe motive de ordin școlar, politic și național, prezintă următoarea contra-propunere:

Având în vedere necesitățile dezvoltării sufletesti unitare ale națiunii;

Văzând că ministrul de instrucțiune oferă condiții care garantează educația confesională a tinerimii;

Ținând seamă la atitudinea semnificativă a corpului didactic deoparte, și de altă parte a autorităților școlare;

Congresul național-bisericesc, aducându și cu recunoștință și duioșie aminte de serviciile făcute de școala confesională ortodoxă, decide să predea statului toate școalele laice ale bisericii reprezentate de congres, și însărcinează consistorul mitropolitan să precizeze în forme cât

mai sigure condițiile bisericii, așa cum ele rees din desbaterile congresului și din sentimentul public al credincioșilor ei. —

Cerând cuvântul mai mulți membri la chestiune, și fiind timpul înaintat, președintele ridică ședința la ora 7-45.

Ședința VII

ținută la 7/20 Octomvrie 1921.

Președinte: Mitropolitul. Notar: Dr. George Gârda. Ședința se deschide la ora 9.30 a. m.

La ordinea zilei: continuarea discuției comisiunii școlare asupra raportului mitropolitan Nr. 278/921 relativ la situația școalelor confessionale în România întregită.

După ce mai vorbesc la obiect deputatii Iosif Moldovan, Dr. Mihai Groșianu, Ioan Marilă și Dr. Valer Braniște, urmând a se face votarea congresul cu unanimitatea voturilor și cu mare însuflețire s'a declarat pentru propunerea comisiunii susținându-se ca conclud propunerea făcută de Dr. Sextil Pușcariu și publicată în prot. ședinței VI. —

Acelaș raportor relatează asupra raportului Consistorului mitropolitan cu privire la chestiunea redeschiderii școalelor ort. rom. din Brașov, adică a școlii superioare de comerț și a școlii reale inferioare din Brașov.

La propunerea comisiunii se primește următorul conclud: 1. Congresul să ia la cunoștință demersurile făcute la cons. mitrop. și de eforia școlară din Brașov pe lângă autoritatea competentă de stat în vederea redeschiderii școlii ort. rom. de comerț din Brașov, cari demersuri în urma împrejurărilor date nu au putut duce la nici un rezultat. — 2. În ce privește chestiunea redeschiderii școlii reale inferioare, congresul apreciind situația creată de ordinul din anul trecut al On. Secretariat general din Cluj al ministerului de instrucție prin care se desființează școala reală decretându-se învățământul secundar unitar pentru cursul inferior și bifurcarea lui în secție modernă și reală pentru cursul superior, ceea ce s'a aplicat cu începutul anului 1920/1921 și la liceul ort. rom. din Brașov, constată că această chestiune a rămas fără actualitate și deci o poate scoate din preocupările sale de acum. —

Comisia organizatoare prin referentul său Dr. Mihail Groșian își prezintă raportul asupra actului consistorului mitropolitan de data 28 Septemvrie a. c. Nr. 268 M. pentru reîncorporarea orașului Alba-Iulia la arhidieceză. În numele comisiunii face următoarea propunere: Având în vedere că reîncorporarea orașului Alba-Iulia reclamată de către consistorul arhidiecezan prin raportul său dta 6707/1921 Plen., congresul înainte de a aduce hotărârea în meritul chestiunii găsește de bine să se consulte și factorii constituționali ai Eparhiei Clujului.

După-ce I. P. S. Sa părintele mitropolit expune motivele de ordin canonic cari au determinat factorii constituționali din arhidieceză, ca să reclame reîncorporarea orașului Alba-Iulia la arhidieceză, deputatul Emanuil Ungurean față cu propunerea comisiunii face următoarea contrapropunere: «Congresul decide reîncorporarea orașului Alba-Iulia la arhidieceză».

După încheierea discuției la care iau parte mai mulți deputați, ordonându-se votarea, majoritatea se pronunță pentru contrapropunerea deputatului Emanuil Ungurean, deci se enunță ca conclud:

Congresul decide reîncorporarea orașului Alba-Iulia la arhidieceză. —

Comisiunea organizatoare prin raportorul ei Gherasin Sârb referază cererea preoțimii ortodoxe române din Țara Făgărașului în chestiunea bisericii Brâncoveanu din Făgăraș. La propunerea comisiei:

Congresul ia la cunoștință demersurile făcute și invită consistorul mitropolitan în sfera sa de drept să facă în chestie pașii ce-i va afla de bine.

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii, medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români.

Nr. 8563 Bis.

Circulară

cătră toate oficiile parohiale din protopresbiteratul Oituzului

Preaveneratul Consistor arhidiecezan, prin ordinul din 9 August 1921 Nr. 3934 Plen., a luat hotărârea de a crea pe teritoriul protopopiatului actual al Treiscaunelor un nou protopopiat, în Târgul-Săcuilor.

Protopopiatul acesta se compune din comunele: 1. Barcan, 2. Boroșneul-mic, 3. Brețcu, 4. Cernatul-de-jos, 5. Chezdi-Mărtănuș, 6. Covasna, 7. Intorsura-Buzău, 8. Poiana-Sărată, 9. Sita-Buzău, 10. Vama-Buzău, 11. Zăbala, 12. Zagon, 13. Târgul-Săcuilor.

Prin ordinul din 20 Oct. 1921 Nr. 8563 Pl. sânt îndrumat, ca în calitate de comisar consistorial să iau dispozițiunile necesare pentru organizarea tractului.

Urmând acestui ordin consistorial, în înțelesul Statutului organic §§ 39 și 40, alinea a treia, dispun alegerea de membri mireni la sinodul protopresbiterat.

Protopresbiteratul se împarte în 16 cercuri electorale în modul următor:

- Cercul I comuna Barcan.
- Cercul II comuna Boroșneul-mic.
- Cercul III și IV comuna Brețcu.
- Cercul V comunele Cernatul-de-jos, Târgul Săcuilor.
- Cercul VI comuna Chezdi-Mărtănuș.
- Cercul VII și VIII comuna Covasna.
- Cercul IX și X comuna Intorsura-Buzău.
- Cercul XI comuna Poiana-Sărată.
- Cercul XII și XIII comuna Sita Buzău.
- Cercul XIV comuna Vama-Buzău.
- Cercul XV comuna Zăbala.
- Cercul XVI comuna Zagon.

În comunele cari formează unul sau mai multe cercuri, alegerile se pot face și prin aclamațiune.

Pentru înlesnirea lucrărilor se trimit de aici formulare.

Alegerile de deputați mireni se fac deodată în aceeași zi, mai întâi se face alegerea de deputat mirean la sinodul protopopesc ordinar, apoi cu protocol nou special alegerea unui deputat mirean la sinodul electoral.

Alegerile sânt a se face cu toată acuratețea sub responsabilitatea personală a respectivului paroh ca conducător al oficiului parohial.

Pentru alegere se dispun următoarele: Duminecă în 7/20 Nov. a. c. se face anunțarea sinodului parohial;

Duminecă în 14/27 Nov. a. c. se face alegerea.

Protocolul de alegere se va sigila în biserică, se va prevedea cu subscrierea președintelui, a notarului și a bărbaților de încredere, și astfel scris se pune în plic, separat cel pentru membrul ordinar, separat cel pentru membrul ales ad hoc, și se dă la mâna bărbatului de încredere cu îndrumarea de a se prezenta la scrutinii.

În ziua de Joi 18 Nov. st. v. bărbații de încredere se vor prezenta cu protocoalele electorale în orașul Sfântul George la ora 10 a. m. în sala cea mare a județului, pentru scrutinii.

Oficiile parohiale sânt poțite a ceti cu atențiune această circulară și a urma întru toate dispozițiunilor ei sub cele mai grele urmări disciplinare.

Sibiu, 20 Octomvrie 1921.

Matei Voileanu
as. cons., comisar.

Nr. 8563 Plen.

Circulară

cătră toate oficiile parohiale din protopresbiteratul ortodox român al Sfântului George

Preaveneratul consistor arhidiecezan, prin ordinul său din ședința plenară dela 9 August 1921 Nr. 3934 Plen., a luat hotărârea de a crea pe teritoriul protopopiatului actual al Treiscaunelor un nou protopopiat în Târgul Săcuilor.

Astfel vom avea:

1. Protopopiatul Sfântul George cu sediul în orașul Sf. George, ca continuare a protopopiatului de până acuma al Treiscaunelor, și

2. Protopopiatul nou înființat al Oituzului cu sediul în Târgul Săcuilor.

Protopopiatul Sf. George se compune din comunele: 1. Aita mare, 2. Arini, 3. Arpătac, 4. Bacitelec, 5. Belini, 6. Bicsad, 7. Budila, 8. Dobârlău, 9. Doboli de jos, 10. Hăghig, 11. Lisnău, 12. Marcoș, 13. Micouifalu, 14. Ozun, 15. Sf. George, 16. Teliu, 17. Vâlcele, 18. Chichiș.

Prin ordinul consistorial din 20 Oct. a. c. Nr. 8563 Plen. sânt îndrumat eu ca în calitate de comisar consistorial să iau dispozițiunile necesare pentru organizarea tractului.

Urmând acestui ordin consistorial, în înțelesul Statutului organic §§ 39 și 40, alinea a treia, dispun alegerea de membri mireni la sinodul protopresbiterat.

Protopresbiteratul se împarte în 16 cercuri electorale în modul următor:

- Cercul I comuna Aita mare.
- Cercul II comuna Arini.
- Cercul III comuna Arpătac.
- Cercul IV comunele: Bacitelec-Chichiș.
- Cercul V comuna Belini.
- Cercul VI comuna Bicsad.
- Cercul VII comuna Budila.
- Cercul VIII comuna Dobârlău.
- Cercul IX comuna Doboli de jos.
- Cercul X comunele: Hăghig și Lisnău.
- Cercul XI comuna Marcoș.
- Cercul XII comuna Micouifalu.
- Cercul XIII comuna Ozun.
- Cercul XIV comuna Sf. George.
- Cercul XV comuna Teliu.
- Cercul XVI comuna Vâlcele.

În comunele care formează de sine un cerc electoral, alegerile se pot face și prin aclamațiune.

În comunele cari două compun un cerc electoral, alegerile sânt a se face prin votare nominală.

Pentru înlesnirea lucrărilor se trimit de aici formulare.

Alegerile sânt a se face cu toată acuratețea sub responsabilitatea personală a respectivului paroh ca conducător al oficiului parohial.

Pentru alegere se dispun următoarele:

Duminecă în 7/20 Noemvrie a. c. se face anunțarea sinodului parohial, Duminecă 14/27 Noemvrie a. c. se face alegerea pentru un membru mirean la sinodul protopresbiterat ordinar pe restul acestui period.

Protocolul de alegere se va sigila în biserică, se va prevedea cu subscrierile președintelui, a notarului și a bărbaților de încredere. Protocolul astfel scris se pune în plic pe care se pune cu ceară și sigilul oficiului parohial și al unui bărbat de încredere, și astfel sigilat se dă la mâna bărbatului de încredere, cu îndrumarea de a se prezenta la scrutinii.

În ziua de Joi 18 Nov. st. v. bărbații de încredere se vor prezenta cu protocoalele electorale în orașul Sf. George la ora 10. a. m. în sala cea mare a județului, pentru scrutinii.

Oficiile parohiale sânt poțite a ceti cu atențiune această circulară și a urma întru toate dispozițiunilor sale sub grele urmări disciplinare.

Sibiu, 20 Oct. 1921.

Matei Voileanu
com. consist.

Știrile zilei

Conferența preoțească de toamnă a despărțământului Hunedoara al «Asociației clerului» se ține astăzi, *Marți*, (sf. Dumitru) în Peștișul-mare.

Conferența dezarmării de la Washington se inaugurează în ziua de 12 Noemvrie 1921. Președintele Harding va pronunța discursul de deschidere. Ședințele sânt publice. Vor lua parte la ședințe 300 de delegați și 300 de ziarști; iar 300 de locuri sânt rezervate publicului. Lucrările conferinței vor începe la 14 Noemvrie și vor dura câteva luni.

Adunare bisericească în Sibiu. Reprezentanții bisericii protestante germane din întreaga Românie s'au întrunit Duminecă în 6 l. c. și zilele următoare la Sibiu, cu prilejul congresului al 29-lea al bisericii săsești ardelene. Adunarea se va ocupa, între altele, și cu unificarea bisericilor protestante germane din Transilvania, Bănat, Bucovina și Basarabia.

Ariversarea de 200 de ani dela nasterea lui *Samuil Brukenthal*, unul dintre marii bărbi ai poporului săsesc, s'a serbat zilele acestea cu mare pompă din partea sașilor din Sibiu.

Nu mai este clasa a patra. Direcția căilor ferate române a hotărât să se sisteze circulația vagoanelor de clasa a patra, de oarece acestea nu se pot încălzi.

Minele dela Brad. Libertatea din Orăștie, aduce vestea că minele dela Brad, care se numeau «12 Apostoli» (numai apostoli nu erau cei ce le conduceau), au fost vândute unei societăți românești numite «Mica».

Calendarul arhidiecezan se tipărește acum și se va pune în curând în vânzare. Conține și de astă dată variată și aleasă materie, instructivă și de distracție: note de actualitate, povestiri interesante, sfaturi și îndrumări privitoare la sănătate, chestiuni economice, și alte însemnări folositoare, precum și partea calendaristică cu sărbătorile tipărite în roșu, apoi șematismul bisericii noastre ortodoxe, însemnarea târgurilor ș. a. Comenzile să se adreseze din vreme la Librăria Arhidiecezană în Sibiu.

Cinema Apollo. Piața Unirii, Sibiu. În fiecare zi două reprezentații de filme dintre cele mai bune. Inceputul seara la ora 7 și 9.

Cărți și reviste

Revista ortodoxă română, care n'a mai ieșit la lumină din Septembrie 1916, a reapărut acum în Octombrie 1921 în seria II. anul al 40-lea. Nr. 1 are următorul cuprins: Cuvântul Sf. sinod. Cuvânt de începere. Tăria creștinismului și veșnicia lui, de Ep. Vartolomei. Originea Duminecii, de arhim. Scriban, — și alte articole, semnate de: Dr. St. Cioroianu, I. Mihălcescu, P. Roșca ș. a. Abonamentul: un an 100 lei. Un număr 10 lei. Secretar de redacție este: P. C. Sa arhim. Scriban, (București str. Cernica 3), primredactor: Prof. Dr. I. Mihălcescu. Abonamentele se trimit secretarului administrativ: D. Sireteanu, București, localul Sf. Sinod, la biserica Antim.

Intrarea triumfală a lui Mihai Viteazul în Alba-Iulia

Evenimentul cel mai strălucit din trecutul nostru românesc, care a luminat conștiința noastră națională în besna veacurilor trecute, ca un fulger în noaptea întunecoasă, a fost intrarea triumfală a lui Mihai Viteazul în Alba-Iulia, ca cel dintâi Domn al tuturor românilor.

Această intrare triumfală s'a întâmplat în 1 Noembrie n. 1599. Episcopul romano-catolic din Alba-Iulia, Náprágyi, fostul cancelar al principelui Andrei Báthory, i-a trimis înainte cheile cetății; iar când marele voevod Mihai se apropia de «poarta Sf. George» i-a eșit el însuș înainte cu o ceată de preoți, îmbrăcați în toată parada bisericească, dorindu-i domnie lungă, și plină de biruințe nesfârșite. — Nu știm ce va fi răspuns voevodul, și peste tot dacă va fi răspuns. Deși era de 41 de ani, Mihai nu arăta mai mult de 36. «Cu părul negru, oacheș la față, de statură înaltă și uscățiv, el avea ochi negri, cufundați în cap și privirea fioroasă, — era tăcut și gânditor.» Așa îl descrie un Italian, care l-a văzut atunci. Domnul călărea pe un mândru cal sârbesc de culoare albă, frumoasă; înaintea lui erau purtați alți opt cai cu șele și frâne aurite și argintuite. El era îmbrăcat într-o manta albă de mătășă cu fire de aur țesute prin ea și mai purtând și o tunică de aceeași materie. Șoimi de aur, semnele familiei sale, închideau ca niște copcii late gura mantiei, prinzându-se în ciocuri. La brâu îi atârna o sabie scurtă turcească, încovoiată în teacă de aur ce sclipia de pietre scumpe. Capul i-l împodobia o căciulă ungurească cu tuf de pene negre de cocor. În picioare purta încălțăminte de piele fină galbuie-roșcată. În loc de curele îi înfășurau pulpele și fluerele până la genunchi panglici de mătășă galbină, bătute în pietre scumpe. Opt trâmbișași suflau un cântec, după obicei turcesc, însoțiți de sunetul tobelor de metal. Altul era rândul flautiștilor și al celor ce ziceau din fluer. Pe urmă o bandă de zece țigani cu capul gol, cântând din alăute și ghitare cântece naționale.

La dreapta și la stânga Domnului mergeau pe jos câte opt pași, îmbrăcați ușor ca de fugă, flușturând încoace și încolo. În urma voevodului veneau steagurile Báthoreștilor, luate ca trotee în bătaie. Apoi urmau boierii mari și mici, toți călări, și rândurile nesfârșite de ostași și de popor de rând. Se zice că pe drum Mihai ar fi întrebat pe Ștefan Bodoni, unde crede că trebuie să tragă în gazdă? «În palatul principelui Andrei, fără îndoială» răspunse acesta. Mihai îi tăia cuvântul: «Oare și acum mai e al principelui Andrei? Nu sânt eu învingătorul? (Vezi: Dr. Ion Sârbu, Istoria lui Mihai Vodă Viteazul II. Răzmirițele și politica lui din afară. Partea I. 1598 până 1599. Cuprinderea Ardealului. București «Carol Göbl» 1907, pag. 338—339)

Intrarea aceasta a învingătorului Mihai vrea s'o eternizeze «Asociațiunea» printr'un monument ce vrea să ridice la Alba-Iulia. De aceea tot românul este dator să-i dea ajutorul trebuincios, cumpărând cât mai multe bilete dela loteria «Asociațiunii» din Sibiu, strada Șaguna 6, ori dela băncile mai de seamă din toate centrele, — fiindcă această loterie are, între altele, și scopul de a da ființă vrednică acestui mare monument.

Nr. 315/1921.

(186) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa II Pricaz, protopresbit. Orăștiei, se publică concurs nou, cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele computate în foaia B. conform normelor în vigoare.

Cereri de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc, având concurenții a se prezenta la biserică spre a cânta, cuvânta sau celebra.

Orăștie, 13 Septembrie 1921.

Oficiul protopopesc ort. român al Orăștiei, în înțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopop.

(187)

1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III Marcoș, protopresbiteratul Treiscaune, se publică de nou concurs, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele statorite în coala B. a întregirii dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post au să și înainteze rugărilor cu documentele cerute, în termenul arătat mai sus, subsemnatului oficiu protopopesc și cu observarea regulamentului pentru parohii având prealabila încuviințare să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a servi și a face cunoștință cu poporul.

Marcoș, 18 Octombrie 1921.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Treiscaune, în înțelegere cu comitetul parohial.

Mihail Negruțu. George Neagovici-Negoescu.
adm. protop.

(191)

2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a Feroșneul-mic cu filia Sărămași, tractul Treiscaune, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele și întregirea dela stat sânt conform datelor din coala B.

Cereri de concurs se vor înainta în termenul sus indicat, la subsemnatul oficiu, iar concurenții pe lângă observarea dispozițiilor reglementare, se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta și predica sau a celebra.

Intorsura-Buzăului, la 29 August 1921.

Oficiul protopresbit. ortodox român al tractului Treiscaune, în înțelegere cu comitetul parohial.

George Neagoviciu Negoescu,
adm. protopop.

Nr. 745/1921

(189) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de învățător la școala noastră confesională din Cristian, protopresbiteratul Branului, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Dela comuna bisericească 227 Lei anual, restul dela stat.

2. Relut de cuartir, eventual cuartir în natură. Întregirea dela stat este asigurată prin decis ministerial și o a folosit fostul învățător.

Învățătorul ales este obligat a conduce elevii la biserică în Dumineci și sărbători și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul deschis, subsemnatului oficiu și să se prezinte în biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Zărnești, la 26 Septembrie 1921.

Oficiul protopresbiterat al tractului Bran în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Hamsea
prot.

Nr. 1046/1921

(185) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de învățător la școala noastră ort. română din comuna Mândra, protopresbiteratul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima anunțare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

Dela comuna bisericească 400 Lei anual, restul dela stat.

Învățătorul ales este obligat a conduce elevii Sâmbătă seara la vecernie și în Dumineci și sărbători la liturghie și a cânta cu ei regulat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile înzestrate cu documentele de calificare subscrisului și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică din parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Făgăraș, la 18 Septembrie 1921.

Oficiul protopresbiterat ort. român.

Nicolae Borzea
protop.

Nr. 544/1921.

(182) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră primară din Albac, — și pentru ocuparea postului de al II-lea învățător la școala primară din Vidra-mediă, tractul Câmpeni, se scrie concurs.

Cereri, instruite conform normelor în vigoare, sunt a se înainta subsemnatului oficiu, în termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt: cvartir liber, 300 lei anual dela comuna bisericească, restul dela stat.

Oficiul protopresb. în înțelegere cu comitetul parohial.

Câmpeni, 28 Aug. 1921.

Iosif Gombos
adm. protopresb.

Înștiințare

cătră Onor. oficii bisericești ortodoxe, catolice din Ardeal și Bănat

Subsemnatul se recomandă pentru executare artistică și de primul rang lucrările sale Tempera (Fresco), Ulei, în picturi bisericești, icoane pentru altare, steaguri bisericești etc. Prețurile cele mai convenabile pentru toate executările. Planuri artistice.

(175) 2—5

Cu stimă:

Emeric Profeta,

pictor, Sibiu, strada Schwimmschul Nr. 24